

Nukissiorfiit

**Kukkunersiuisut oqaaseqaataat
ukiumut 2015-imut naatsorsuutinut**

Sammanat allanut tunngatillugu ukiumoortumik naatsorsuusionermit kukkunissamat nalorninarqarsinnaasut nalinginnaasut nalilerneqarpoq, taamaattumillu kukkunersiuinermit suliat annikinnerusimapput.

1.3 Suleriaatsinik aamma suliffeqarfimmi namminermit misissuisarnernik kukkunersiuineq

Kukkunersiuinermit taamatutaaq ilanngunneqarput suliffeqarfiup nalunaaruteqartarnermut atortui, suleriaatsit aamma suliffeqarfimmi namminermit misissuisarnerit illersorneqarsinnaasumik atuunnersut. Tamatumani siunertaavoq maluginiassallugu naatsorsuutitut nalunaarsuisarnerit eqqortut, uppernassusillit aamma piffissamik eqquisut pigineqarnersut, tamakku naatsorsuutit saqqummiunneqarnissaannut tunngaviusussaammata.

Suliffeqarfiup suleriaasii aamma suliffeqarfimmi namminermit misissuisarneri nalilersorpavut, tamatumunnga immikkut ittumik ilanngullugit sammisaqarfiit nalorninarsinnaasut makkuusut:

- Kaaviiartitsineq
- Sulisoqarnermut aningaasartuutit
- Sanaartukkanik pigisat nalillit
- Nioqqutissanik uninngasuutit
- Nioqquteqarnermit aamma sullissinerni pisassareriikkat
- Aningaasat tigorianaanaat
- Nioqqutissanik aamma sullissinernik pisisarfiit

Uagut paasisarput tunngavigalugu suleriaatsit aamma misissuisarnerni iliuitsit misissukkavut, suliffeqarfiup suliassai aamma annertussusia mianeralugit ilimagineqarsinnaasunik naammassinnittut, tassa atuisinnaanermut, akuersissuteqartarnermut, nalunaarsuinermit aamma akiliisarnermit piumasagaatit eqqarsaatigalugit.

Nukissiorfinnik kukkunersiuinitsinnut atatillugu taamatutaaq ataatsimut isiginnilluni IT-mik misissuisarnerit kukkunersiorpavut, tamakku ilaat ukiumoortumik naatsorsuutininik saqqummiussinissamat attuumassuteqartutut nalilikkavut, taakku eqqortumik takussutissiipput malunnaatimik kukkusumik ilisimatitsinernik ilaqarnatik, kiisalu inatsisitigut piumasagaataasunut naapertuupput.

1.3.1 Sulisut sunik suliaqarnerisa immikkoortinneqarnissaasa amigaataanera

Suliffeqarfik ima angissuseqarpoq periarfissaallu sulisut sunik suliaqarnerat immikkoortinneqarsinnaalluarluni, tassa suliffeqarfimmi atuisinnaanermik, nalunaarsuinermit aamma misissuinermit suliaqartut akornanni.

Uagut nalilerparput assaat atorlugit misissuisarmanerit taarsiullugit ingerlanneqarsimasut naleqquttumik aaqqissuunneqarsimasut. Misissuisarneri ingerlanneqartuni naatsorsuutitut nalunaarsuineri ilaatigut kukkunerit annertuut paasineqarsimapput, tassa kaaviiartitsineri aamma toqqorsivinni aningaasaqarnermut atortumi nutaamik kukkusumik tulleriarineri pissuteqartumik. Misissorparput kukkunerit paasineqarsimasunut tunngaviusut qulaajarneqarsimanerat, kiisalu tamatumunnga tulluurtumik malitseqartitsisimaneq tamatumani siunertarlugu kukkunerit assingusut pinngitsoortinneqarnissaat. Uagut nalilerparput aningaasaqarnermut atortup siunissami suliffeqarfiup suleriaasianut aamma suliffeqarfimmi namminerit misissuisarneranut pitsaasumik kinguneqarumaartoq, tamatumalu kingunerisaanik naatsorsuutitit eqqortumik suliaqarnissamut tunngavissiilluassalluni.

1.3.3 Controllerinut-immikkoortortaarfik

Uagut kukkunerisuiunerit ingerlapparput misissuisarnermut suliffeqarfiup controllerinut-immikkoortortaarfianit ingerlanneqartartumut tunngatillugu.

Missorparput controllerit aqutsisut innersuussutigisaat tunngavigalugit misissuisarneri ingerlatsisarmanerit. Uagut illaatigut ukiup ingerlanerani ilaatigullu ukiumoortumik naatsorsuutitit kukkunerisuiunittinnut atatillugu controllerinut-immikkoortortaarfianit nalunaarsuutitut suliaat aamma atortussiat allat ukiumoortumik naatsorsuutitit uppersaasarsuutitut suliarineqarsimasut misissorparput.

Suliffeqarfiup suleriaasiinik aamma suliffeqarfimmi namminerit misissuisarneri kukkunerisuiunittinnut atatillugu qulaajarpaput, aningaasaqarnermut atortumut nutaamut nuunnermut atatillugu suleriaatsit aamma misissuisarnerit arlallit allanngortinneqarsimasut, taakku ingerlanneqartariaqarput aningaasaqarnermut tunngatillugu nalunaarsuutitit ingerlaavartut pitsaassusiannik qulakkeerininniarluni. Suleriaatsit-nutarterneqarsimasut, malunnaateqarluartumik allanngortitsisoqarsimaneranut tunngatillugu aammattaaq suliffeqarfimmi namminerit misissuisarneri, kiisalu ukiup ingerlanerani aningaasaqarnermut atortumit aaqqiineri sanngiissutit nassaarineqarsimasut uagutsinnut saqqummiunneqarput

Suleriaatsini allannguutit ingerlanneqarsimasut aamma suliffeqarfimmi namminerit misissuisarnerit tamakkerlugit allattorlugit nutarterneqarsimanngillat, akuersissutigineqarsimanatik aamma sulisunut suleriaatsit takuneqarsinnaanatik. Uagutsinnit inassutigineqarpoq suliffeqarfimmi suleriaatsit NukiDok-imi nutarterneqarnissaasa suliassanik tulleriarineri pingaartinneqarnissaat.

Kukkunerisuiunitta aallaartinnerani ukiumoortumik naatsorsuutitit siunnersuut kisitsisunik naligiissarinerit ilanngullugu aamma naatsorsuutitit allattukat immikkuualuttui ilanngullugit uagutsinnut saqqummiunneqarput. Kisitsisinit naligiissarinerit aamma immikkuualuttut saqqummiunneqartut pitsaalluinnartuupput.

- Sulisut soraarnerussutisiaqalernissaannut akilersukkat eqqortuunersut
- Akissarsiat tunniunneqannginneranni akuersissuteqarneq pisarsimaneq
- Sulilluni qaangiuttoornertut aamma tapisianut allanut pisariaqartunik upperarsaasersuutininik peqartoqarnerneq
- Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut nalunaarutigineqartartut eqqortumik ingerlanneqartarsimasut.

Kukkunersiuneq annertunerusumik oqaaseqaateqarfingilaq matuma siuliani pineqartut akissarsiat tunniunneqartut aamma allattukkat akissarsianut tunngassuteqartut naligiissaarneqarsimannginneri pillugit oqaaseqaatit saniatigut. Naligiissarinerit 2015-imi ukiumoortumik naatsorsuutini ataatsimoortillugit suliarineqarput, ukiumoortumik naatsorsuutit saqqummiunneqannginnerini.

1.3.6 Sanaartukkanik pigisat nalillit

Suliffeqarfiup ilanngussinnermut aamma ilanngaanermut aammattaaq qanoq siviutigisumik piusinnaanerannut kiisalu atornikuullutik nioqutigineqarunik nalinginik aalajangersaasarnermut tunngatillugu nalunaarsuisarnermini suleriaasii misissorpavut. Tamakku saniatigut sanaartukkanik pigisat nalillit naatsorsuutitigut qanoq nalilerneqarnerat misissorlutigit, tassani nalingisa annikillisinneqarnerat nalinginnaasumik nalikilliliinerni nalunaarneqartut saniatigut annertunerulersimaneqat ilimanarsinnaanersooq aalajangersarniarlugu.

1.3.7 Nioqutissanik uninngasuutit

Suliffeqarfiup suleriaasii aamma suliffeqarfimmi namminerimi misissuisarneq nioqutissanik uninngasuutit tunngatillugu misissorpavut aamma tigusillattaarluta ilaatigut misissorlugit:

- Suliffeqarfiup suliffeqarfimmi namminerimi misissuisarneri misissorpavut, taakku uninngasuutit allatorneqarsimasut pigineqarnerinut aamma atorneqarsinnaanerinut naleqqunnersut paasiniarlutigit
- Nalinik appartitsinerit malunnaateqarluartut upperarsaasarneqartarnerneq aamma pisortamit akuerineqartarnerneq
- Uuliamik uninngasuutigisat nalinga pisiarineqarnerani akivia tunngavigalugu nalilerneqartarnerneq, tassa uninngasuutit allatorneqarsimasuni
- Aggvaqatigiissitsilluni akigitinneqartut assartuinnermut, ilanngaaserisut sulinerannut il- il. ingerlaavartumik naatsorsorneqartarnerneq tamakkununga aningaasartuutit piviusut tunngavigalugit.

Aningaasaqarnermut aqutsinnermut system-i nutaamut ikaarsaariarneq atatillugu allannortitsinerimi ajoquteqarsimammat toqqorsivimmi annertunerusumik nikingassuteqarsimavoq. Ukiumoortumik nalunaarusiornissap saqqummiunneqarnera sioqqullugu ajoqutaasooq nassaarineqarneranut upperarsaammik aallersimavugut, aningaasaqarnermullu aqutsinnermut system-i aqqillugu.

ingerlanneqarsimanagerat suliffeqarfimmit uppersaasersorneqarsinnaangitsoq. Uagutsinnut ilisimatitsissutigineqarpoq naligiissaanerit suliarineqarsimasut, kisianni uppersaasersuutissat tammarsimasut.

Aningaasanik tigoriaannarnik kukkunerisuiunitsinnut atatillugu suliffeqarfiup aningaaserivinnut attaveqarfiinut ingerlatsinermit takussutissanik pissarsiniarsimavugut. Tamatumunnga atatillugu qularnaarlugu paasivarput akuersissummik pigisaqartut arlaannaalluunniit kisimiilluni suliffeqarfiup pigisaanik tigusinnaangitsoq.

1.3.10 Nioqutissanik aamma sullissinernik pisisarfiit

Tigusillattaarluni misissuinikkut uppersaasineqarpoq pappiaqqat naatsorsuutitut atorineqartussat atsiorneqartartut aamma akuerineqartartut taamatut pisinnaatinneqartunit, aammattaaq suleriaatsit allanneqarsimasut suliffeqarfiup sulisuunit malinneqartut, tamatumunnga ilanngullugit qaammatit tamaasa akiligassaqarfiit annertunerisut aammattaaq akiligassaqarfiit kontumik allattorsimaffiannik nassiussisartut tamarmik naligiissaarneqartartut.

Kukkunersuisut nalunaarutaanni 2014-imut tunngasumi qupperneq 237-mi allapparput akiligassaqarfinit akiligassiissutinik ukiup naanerani nalunaarsuinermit tunngatillugu:

“Suliffeqarfiup suleriaasissaata kingunerisaanik akiligassiissutit taamaallaat “indgangsbogen”-imi takuneqarsinnaapput, taakku piffissaq akuerineqarnerat aamma tamatuma kingorna naatsorsuutitut allanneqarnerat tikitsarlugu. Suleriaasissap tamatuma kinguneraa nalornartoqalersinnaanera ukiup nikinneranut atatillugu piffissamut aalajangersimasumut inissitsiterinermit kukkusoqarsinnaanera. Uagut inassutigissavarput suliffeqarfimmit, suliffeqarfimmi namminermit misissuisarnerit atorineqalissasut tamatumuuna qulakkearniarlugu, ukiumoortumik naatsorsuutit suliarineqarnerannut atatillugu, piffissamut aalajangersimasumut inissitsiterinermit annertuumik-kukkusoqarsinnaanerata pinngitsoortinneqarnissaa.”

Ukiumoortumik naatsorsuutit 2015-imut tunngasut kukkunerisiorneqarnerannut atatillugu qularnaarlugu paasivarput suliffeqarfiup sammisamut tunngatillugu misissuisarnerit naammaginartut atulersimagai.

1.3.11 IT-mik misissuisarnerit ataatsimut isigalugit

IT-mik misissuisarnerit ataatsimut isigalugit taakku tassaapput aqutsisut pilersissimasaat suliffeqarfiup IT-mi atortuini aallaavinnut pingaaruteqartunut tunngatillugu, tassa siunertarlugu nakkutigineqarluartumik aamma isumannaatsumik IT-mik atuineq kiisalu tamatuma kingunerisaanik tatiginartumik paasissutissanik passussisarneq niuernermit periutsinik IT-mik tunngaveqartunik suliaqarnermit tapersersorneqassammat.

1.3.12 Peqqusersiortoqarsinnaaneranut nalorninartoqarsinnaanera pillugu pisortamit oqaloqatiginninneq

Kukkunersuiuinissatsinnik pilersaarusiormitsinnut atatillugu suliffeqarfiup pisortaa apeqquteqarfigivarput peqqusersiortoqarsinnaaneranut nalorninartoqarsinnaanersoq. Pisortap uagutsinnut ilisimatitsissutigaa nammineq naliliinini tunngavigalugu peqqusersiortoqarnissaanut immikkut nalorninartoqarnissaa ilimaginagu, kiisalu suliffeqarfimmi pitsaasumik misissuisarnermut atugaqarlutik tamakku ukiumoortumik naatsorsuutini pingaaruteqartunik kukkusumik ilisimatitsinissanik nalorninartut, tamatumunnga ilanngullugit naatsorsuutigut uukapaatitsiniarnerup kingunerisaanik kukkusumik ilisimatitsineq imaluunniit suliffeqarfiup pigisaanik atonerluinermik pinngitsoortissagaat. Taamatuttaaq pisortap ilisimatitsissutigaa peqqusersuuteqarsimanermik imaluunniit peqqusersuuteqarsimanermut tunngasunik misissuisoqarneranik ilisimasaqarnani. Tamatumunnga atatillugu oqaatigissavarput kukkunersuiunitsinnut atatillugu ukiumoortumik naatsorsuutini peqqusersiorsimanerup kingunerisaanik kukkunernik naammattugaqannginnerput.

1.4 Pissutsit ukiumoortumik naatsorsuutini naliliinissamut malunnaatilimmik pingaaruteqartut

Kukkunersuinerput tunngavigalugu pissutsit immikkut ittut erseqqissassavavut, taakku aqutsisut ukiumoortumik naatsorsuutini naliliinissaannut pingaaruteqartuummata:

1.4.1 Upernavimmi nutaamik innaallagissiorfimmik sananermi taarsiissutit

Kukkunersuisut nalunaarutaanni 2014-imut tunngasumi qupperneq 229-mi allaaseraarput Upernavimmi nutaamik innaallagissiorfimmik sananermut atatillugu taarsiissutissatut pisassareriikkat nalilerneqarneranut attuumassutillit nalornissutaasinnaasut.

Suli taarsiissutissatut pisassareriikkani ilanngunneqarsimapput 5.708 t.kr.-nit, pisassareriikkanut allanut ilanngunneqarsimasut, tassa sillimmasiisarfik-suli akiliuteqaqqissimanngimmat. Tamatuma kingunerisaanik suliap naammassineqarnissaa apeqqutigisimavarput tamannalu pillugu sillimmasiisarfimmik allaqateqartarsimaneq uagutsinnut saqqummiunneqarput. Kingullermik attaveqatigiinneq 24. februaari 2016 pisimavoq tassani ersersinneqarpoq immikkoortut ataasiakkaat suli iluarsineqanngitsut, tassa sillimmasiisarfiup tungaanit suliap inaarutaasumik naammassineqarnissaanut.

Matuma siulianiittut tunngavigalugu suli isumaqataavugut taarsiissuteqarnissamut tunngasut naatsorsuutitigut suliarineqarsimanerannut tunngatillugu, kiisalu naliliinerput suli imaappoq tamatuma nalinginik annertussusiliineq ukiumoortumik naatsorsuutini saqqummiussinermi pingaaruteqarpallaanngitsoq. Uagut pisassareriikkat suli piffissami sivikitsumik pisassareriikkatut isigaavut.

2.2 Oqimaaqatigiissitsineq

2.2.1 Sanaartukkanik pisigisat tigussaasut aamma tigussaannngitsut

Sanaartukkanik pigisat tigussaasut 31. decembari 2015 killiffigalugu naleqarput 4.511 mio.kr., 31. decembari 2014-imi 4.634 mio.kr. Taakkuninnga 2015-imi sanaartukkat sulii sanaartorneqartut 65.710 t.kr., 2014-imi 22.102 t.kr.

Pigisat tigussaannngitsut qarasaasiami software 31. decembari 2015 killiffigalugu 22.413 t.kr., 31. december 2014 killiffigalugu 5.825 t.kr. Ukiumi pineqartumi ilassutit suliffeqarfiup aningaasaqarnermut atortuinut nutaanut tunngasuupput. Katillugit ilassutini 1.468 t.kr.-nit suliffeqarfimmi akissarsianut tunngasuuteqarlutik.

Suliffeqarfimmi sanaartukkanut allattuiffiit misissorpavut aamma tigusillattaarluta ilassutaasutut nalunaarsorneqarsimasut ilanngussat ilanngullugit sanilliussilluta. Tamatuma saniatigut misissorparput nalikilliliinerit eqqortumik ingerlanneqarsimanersut, tassa naatsorsuuserinermi periuseq toqqarneqartoq malillugu.

Taamatuttaaq tigusillattaarluta misissorpavut suliniutinut ingerlanneqartunut tunngatillugu akuerisaasumik aningaasaliissuteqartoqarsimanersoq, kiisalu atuinermi aningaasaliissutigineqartoq taanna qaangerneqarsimannnginnersoq, taamatuttaaq tigusillattaarluta misissorpavut akissarsiat katiterneqarsimasut nalunaaquttap akunnerinut atorneqarsimasunut aamma sulisut ataasiakkaat nalunaaquttap akunnerinut atorsimasaannut sanilliussilluni eqqortumik katiterneqarsimanersut. Pisuni ataasiakkaani akissarsiat katiterneqarput piffissamik atorneqarsimasumik missingiuteqarnikkut. Pissuseq tamanna malunnaateqanngilluinnartutut nalilerneqarpoq.

Aqutsisut missingiinerat misissorpavut, tassa suliniutit ingerlanneqartut sorliit aningaasartuutitut allanneqassanersut kiisalu sorliit aallartinneqassanersut ukiumoortumik naatsorsuutit naammassineqannginneranni. Taakku saniatigut aqutsisut naliliinerannut piunnaasaqatit misissorlutigit, tassa sanaartukkat nalillit nalikilliterneqarsinnaajunnarnerannut pisariaqartitanut tunngatillugu.

Uagut aqutsisut naliliisimanerannut isumaqataavugut.

2.2.2 Nioqqutissanik uninngasuutit

Nioqqutissanik uninngasuutit 31. decembari 2015 killiffigalugu 75.168 t.kr., 31. december 2014 killiffigalugu 91.095 t.kr. Nioqqutissat uninngasuutit ikileriarnerannut pingaarnertut pissutaavoq nioqqutissat toqqorsivinniittut nalinginik appartitsinerit naatsorsuutininik naammassinninnermut atatillugu. Taamatut iliornermi missingiinerit piunnaasaqatit misissorpavut aamma tamatuminnga naatsorsuutitigit iliuuseqarnermut isumaqataalluta.

akiligassaminnik akiliisarsimanersut ukiumoortumik naatsorsuutit naammassineqareernerisa kingornatigut.

Misissuisimanagerput tunngavigalugu ukiumoortumik naatsorsuutini nalinik missingiinernut atorneqartut isumaqatigaavut.

2.2.4 Namminerisamik aningaasaatit

Suliffeqarfiup namminerisamik aningaasaatai 31. decembari 2015 killiffigalugu 2.993.431 t.kr.-inik amerlassuseqarput, 2014-imi 2.980.402 t.kr.-iullutik.

Namminerisamik aningaasaatit allannguutaat ilaatigut tassaapput amigartoorutit ilaatigullu Landskarsimit tapiissutit tassaasut sanaartornermut tapiissutit 1.806 t.kr. aamma ukiumi pineqartumi ilanngaaseereerluni aningaasaliissutit 34.421 t.kr.. Landskarsimit tapiissutit Namminersorlutik ukiumoortumik nalunaarutaannut naligiissinneqarput.

Ukiumoortumik sanaartornermut tapiissutit annertunerpaamik 2.000 t.kr. annertussuseqarsinnaapput tak. Aningaasaqarnermut Inatsimmi sammisaq pineqartoq. Tigusillattaarluta misissuivugut sanaartornermut tapiissutit aningaasaliissutit tunniunneqartut tunngavigalugit atorneqarsimanersut.

3. Paasissutissat allat

3.1 Aqutsisut naatsorsuutitut uppernarsaanerat aamma ukiumoortumik nalunaarusiami kukkunerit iluarsineqarsimannigitsut

Sammasat kukkunerisioruminaatsut kukkunerisiorneritut atatillugu aqutsisut uagutsinnut naatsorsuutitut uppernarsaammik tunniussipput 2015-imi ukiumoortumik naatsorsuutitut tunngatillugu.

Kukkunerit tamarmik kukkunerisuiunermi naammattoorneqartut iluarsineqarput

Nuuk, ulloq 15. marsi 2016

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Peter A. Wistoft
kukkunersuisoq naalagaaffimmit akuerisaasoq

Akuerineqarpoq

Mette Skarregaard Pedersen
Naalackersuisoqarfimmi pisortaaneq

Michael Pedersen
Nukissiorfinni pisortaq